

ПІДГОТОВКА ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ПРОПЕДЕВТИКИ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Марченко І.Я., Ткаченко І.М., Шундрік М.А., Браїлко Н.М., Водоріз Я.Ю.

Полтавський державний медичний університет

Підготовка фахівців магістерського рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» шляхом очно-дистанційного навчання вимагає підготовки електронних освітніх ресурсів для кожної освітньої компоненти, зокрема «Пропедевтики терапевтичної стоматології».

Ключові слова: підготовка стоматологів, електронні освітні ресурси, дистанційне навчання.

The training of specialists of the master's level of knowledge 22 "Healthcare" specialty 221 "Dentistry" through full-time and distance learning requires the preparation of electronic educational resources for each educational component, in particular "Propaedeutics of therapeutic dentistry".

Key words: training of dentists, electronic educational resources, distance learning

Стрімкі зміни в суспільстві у зв'язку зі всесвітньою пандемією Covid-19 вимагають негайних змін у системі вищої освіти [1; 2]. Ураховуючи специфіку навчання за спеціальністю «Стоматологія», де 60-80 % занять мають практичну спрямованість, дистанційне навчання не може проводитися на постійній основі. У Полтавському державному медичному університеті використовується очно-дистанційний (змішаний) спосіб навчання, що потребує перебудови вищої освіти зі зміщенням акценту на самостійну роботу студентів і пов'язану з цим перебудову самого характеру викладання. Інноваційна освіта, включаючи дистанційну, не може базуватися лише на гіпертекстових методичних рекомендаціях, текстографічних навчальних засобах, електронних підручниках, які мають обмежений функціонал.

Пропедевтика терапевтичної стоматології належить до освітньої компоненти Стандарту вищої освіти України підготовки фахівців другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» [4]. Пропедевтика терапевтичної стоматології є підготовчим передклінічним курсом терапевтичної стоматології – дисципліни, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їхньої анатомічної форми й фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами без хірургічних втручань [3].

Згідно з «Освітньо-професійною програмою «Стоматологія» здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти професійної кваліфікації лікар-стоматолог має опанувати левову частку спеціальних компетенцій. Але сформуванню мануальних навичок з проведення окремих медичних і стоматологічних маніпуляцій певного етапу лікування можна лише під час очного навчання в спеціалізованих факультетних класах.

В умовах запровадження дистанційного навчання нами було вирішено численні питання щодо оперативного інформування студентів, надання матеріалів нових тем, можливості зворотного зв'язку для уточнювальних запитань, оцінювання виконаних робіт тощо. На сайті Полтавського державного медичного університету на сторінці кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології публікуються оголошення від адміністрації закладу освіти й оперативно інформуються студенти щодо проведення занять в онлайн-режимі (надається лінк для доступу в Zoom-конференцію, указується час (відповідно до розкладу), тривалість заняття тощо). Первинна комунікація між викладачами кафедри й студентами налагоджена через служби миттєвих повідомлень, соціальні мережі. Ми пішли шляхом створення груп у мобільних застосунках Viber, Telegram, Instagram, у кожну з яких входили студенти певної групи, викладач і завідувач кафедри. У групах використовували й текстовий, і голосовий різновиди чатів. Останній дозволяє спілкуватися за допомогою голосу й інтонації, тому особливо зручний для надання уточнювальних інструкцій щодо виконання завдань, загального аналізу й оцінки результатів. Завідувач кафедри має змогу контролювати систематичність занять, повноту викладання необхідного матеріалу, присутність, активність і підготовку студентів. Основною формою проведення дистанційних занять стала відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття у «віддалених класах», коли студенти й викладач перебувають не просто на відстані в одному місті, а й у різних кутках світу. Це важливо з огляду на те, що багато іноземних студентів на час карантину виїхали до своїх країн.

Велике значення для очно-дистанційного навчання в медичній освіті має використання нових інформаційних технологій, включаючи підготовку електронних освітніх ресурсів (ЕОР). Гальмування цього процесу відбувається, головним чином, через відсутність ефективних навчальних програм або інтерактивних мультимедійних електронних освітніх ресурсів, які б відповідали сучасному рівню розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Хоча інфраструктура для організації інноваційної очно-дистанційної освіти сформувалася (більшість студентів і викладачів Полтавського державного медичного університету мають свій персональний комп'ютер чи сучасний мобільний пристрій, підключений до Інтернету), не всі освітні компоненти забезпечені сучасними інтерактивними мультимедійними ЕОР, доступними онлайн.

Основні характеристиками електронних освітніх ресурсів для вивчення дисципліни «Пропедевтика терапевтичної стоматології» такі:

- 100% мультимедійна презентація лекцій;
- озвученість відео- і слайд-фільмів для опанування практичними навичками й анімація;
- насичена інтерактивність, включаючи моделі процесів і явищ;
- різноманітність контрольних і тестових завдань;
- великий обсяг навчального матеріалу, який завдяки мультимедіа легко засвоюється;
- можливість роботи в онлайн-режимі.

Підготовка електронних освітніх ресурсів на кафедрі пропедевтики терапевтичної стоматології базується на відомих дидактичних принципах:

1. Наочність. Оскільки зір і слух є найбільш інформативними й найефективнішими засобами навчання,

- наочність у вигляді аудіо-, фото-, відео- й інших видів мультимедійної інформації активізує увагу, поживляє сприйняття.
2. Інтерактивність. Під час занять здобувач вищої освіти має виконати низку інтерактивних дій: перегляд і прослуховування навчального матеріалу, навігацію по елементах контенту, їх копіювання, звернення до довідкової системи; відповідати на контрольні запитання в процесі заняття, що сприяє підвищенню ефективності усвідомлення й пам'яті.
 3. Практична орієнтованість. За всіма практичними заняттями навчальних модулів закріплений потужний блок практичних завдань для опанування професійних навичок, таких як ліплення й моделювання різних груп зубів з урахуванням клініко-анатомічних особливостей їхньої будови, препарування каріозних порожнин I-V класів за Блеком, підготовка, замішування і пломбування каріозних порожнин матеріалами різних груп, ендодонтичні маніпуляції щодо створення доступу до порожнини зуба різців, іклів, премолярів і молярів, медикаментозної й інструментальної обробки кореневих каналів, їх пломбування різними техніками тощо.
 4. Доступність. Зміст навчальної робочої програми «Пропедевтика терапевтичної стоматології» сприяє опануванню матеріалу від простого до складного, від понять до логіки, від знань до компетенції й робить вивчення доступним для сприйняття та дозволяє навчатися і з допомогою викладача, і самостійно.
 5. Науковість матеріалу. Зміст курсу спирається на новітні досягнення стоматології й інших наук, які в ньому інтегровані (біологія, медична хімія й матеріалознавство, фізика, включаючи ІКТ як базис нових освітніх технологій);
 6. Послідовність викладу. Логіка змісту курсу дозволяє вести викладання чи самонавчання як послідовне, випереджальне й повторювальне. Матеріал структурований на навчальні модулі й змістові модулі, в основі яких є теми практичних занять. Модульність дозволяє вибудовувати викладання й навчання індивідуально, варіативно, а також залежно від завдань навчання.

Нині ми працюємо над створенням діалогового інтерфейсу, система посилань в якому дозволить ініціювати будь-яке звернення щодо пройденої або наступної навчальної інформації, а також до будь-якої довідкової й енциклопедичної інформації.

Таким чином, триває плідна робота щодо створення навчально-методичного комплексу з дисципліни «Пропедевтика терапевтичної стоматології», який може бути в різних програмних реалізаціях, що в поєднанні з очним навчанням забезпечить високий рівень підготовки здобувачів вищої освіти галузі знань «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 «Стоматологія».

Список використаної літератури

1. Кухаренко В. М. Тьютор дистанційного та змішаного навчання: навч. по-сбник 2019. – 307 с. <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPIPress/42981>
2. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
3. Силабус дисципліни «Пропедевтика терапевтичної стоматології» <https://prop-terstom.pdmu.edu.ua/storage/resources/docs/Dg659O9aGvhMEpMyiG9O4cS2u3FInAdzOmWv87ez.pdf>
4. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» для другого (магістерського) рівня вищої освіти https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/Wzwi5515P18E0DjpRFXziSo9Um87TAXCxiugkQ0s.pdf

ПСИХОСОЦІАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ В РАКУРСІ СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Матвієнко Т.М., Алексеєва А.В., Коваленко Т.І., Михайлова К.І., Приліпка К.О., Рак Т.І., Романюк М.В.

Полтавський державний медичний університет

Висвітлено результати дослідження особливостей адаптаційних процесів у студентів-іноземців у процесі здобуття професії лікаря в ЗВО України в умовах освітньої міграції в ракурсі сучасних освітніх трендів.

Ключові слова: студенти-іноземці, сучасні освітні тренди, адаптація.

The article examines the results of a study of the peculiarities of adaptation processes in foreign students in the process of obtaining the profession of doctor in the of Ukraine in terms of educational migration in the perspective of modern educational trends.

Key words: foreign students, modern educational trends, adaptation.

За останні десятиліття темпи процесу міждержавної освітньої міграції молоді набагато прискорилися, що знайшло своє відображення в зростанні кількісних показників, суттєво розширилися географічно й нині охоплюють практично всі країни світу [3-5].

Освітньою міграцією називають переважно тимчасове переселення, що триває від кількох місяців до кількох років і має на меті навчання за межами адміністративно-територіальної одиниці постійного проживання [1].

Глобальні соціально-економічні системні зміни у світі й зростаючі темпи міждержавної освітньої міграції молоді загострюють значимість проблеми соціальної адаптації широких контингентів студентської молоді в нових